

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 182/2019-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľa predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ildikó Osvaldovou, Mlynské námestie 2238, Levice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 26/2019 z 13. júna 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

(ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 26/2019 z 13. júna 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Tk 2/2016 z 3. augusta 2017 boli sťažovateľ spolu s obvineným [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „spolupáchatel“ alebo „spoluobvinený“) uznaní za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a) a d), ods. 3 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že od presne nezisteného času, minimálne od 14. októbra 2015 do 8. decembra 2015, po predchádzajúcej vzájomnej dohode so spolupáchatelom prechovávali v rodinnom dome [REDAKOVANÉ] v obci [REDAKOVANÉ] bez príslušného povolenia rastliny rodu Cannabis, o ktoré sa pravidelne obaja starali tým, že v pivničných priestoroch domu boli vytvorené špeciálne vykurovacie, osvetľovacie a odsávacie systémy na účely zvýšenia kvality pestovaných rastlín s úmyslom ich ďalšieho spracovania. Dňa 8. decembra 2015 pri domovej prehliadke vykonanej v uvedenom dome boli nájdené a zaistené omamné látky, a to 1 plastová nádoba s obsahom 24,21 g vysušených častí rastliny konope s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 20,1 % hmotnostných, a pritom toto množstvo zodpovedá celkovej hodnote 242,10 eur a dalo by sa z neho vyrobiť najmenej 162 obvyklých jednorazových dávok drogy, a tiež celkovo 151 ks zelených rastlín konope v rôznych vegetačných štádiách s výškou od 40 cm až do 125 cm a s priemernou koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinolu od 5 % do 6,6 % hmotnostných s tým, že z uvedeného množstva zaistených rastlín konope predstavovala ich upotrebitel'ná časť po vysušení hmotnosť 3 886,71 g a toto množstvo zodpovedá celkovej hodnote 38 867,10 eur a dalo by sa z neho vyrobiť najmenej 8 111 obvyklých jednorazových dávok drogy. V zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov sú rastliny konope zaradené do I. skupiny omamných látok a tetrahydrokanabinol do I. skupiny psychotropných látok.

3. Proti tomuto rozsudku podali sťažovateľ aj prokurátor odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 1 To 75/2017-455 zo 7. februára 2018 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zrušil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste u oboch obžalovaných. Sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov. Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona bol na výkon trestu zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona bol sťažovateľovi uložený aj trest prepadnutia majetku. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona mu bol uložený aj ochranný dohľad v trvaní 1 roka. Odvolania obžalovaných zamietol, pretože zistil, že nie sú dôvodné.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ aj dovolanie, ktoré opieral o § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

5. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu uviedol, že jeho právo na obhajobu malo byť zásadne porušené tým, že obaja obvinení, teda sťažovateľ a jeho spolupáchateľ, boli v konaní zastúpení rovnakým obhajcom. Aj keď v konaní nevznikol zásadný rozpor medzi ich výpoveďami, záujmy a postavenie oboch obvinených (sťažovateľa a spolupáchateľa) mohli byť v konaní rozdielne. Podľa sťažovateľa jeden spoločný obhajca pre viacerých obvinených zakladá konflikt záujmov, čo dovolací súd nepostrehol v dovolacom konaní (sťažovateľ túto námietku neuviedol vo svojom dovolaní adresovanom najvyššiemu súdu, pozn.). V danom kontexte sťažovateľ poukázal na to, že spolupáchateľ nemal vedomosť o hodnote rastlín, iba ich párkrát na požiadanie sťažovateľa (ktorý bol zároveň jeho zamestnávateľom, pozn.) polial.

6. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ spochybňuje hodnotu zaistenej marihuany a tvrdí, že odborné vyjadrenie a znalecký posudok vyhotovené v predmetnom trestnom konaní neobsahovali spoľahlivé údaje o hmotnosti, obsahu účinnej látky, a teda ani o cene zaistenej drogy. Podľa sťažovateľa išlo o čerstvé rastliny, u ktorých sú tieto

ukazovatele rozdielne, preto reprezentatívne vzorky nemohli poskytnúť adekvátne údaje na stanovenie ceny zaistenej drogy. Sťažovateľ odkazuje na rozhodnutia ústavného súdu (II. ÚS 228/2012, II. ÚS 240/2012 a I. ÚS 394/2014) a poskytuje vlastný výpočet, podľa ktorého „Z tabuliek monitorovania cien vybraných OPL na čiernom trhu na území Slovenskej republiky, ktoré sú prílohou sťažnosti - tabuľka č. 1 a 2, vyplýva, že od roku 2013 až do roku 2016 sa hodnota drogy marihuany na čiernom trhu pohybovala za 1 gram 10 eur, ale za jednu cigaretu (ktorá je spravidla jedna dávka) je hodnota od 2 - 3 eurá/cigareta. To znamená, že hodnota marihuany 8111 jednorázových dávok je $8111 \times 2 = 16\,222$ eur a nie tak, ako to KEU PZ ustálil na 38 867,10 eur.“. Sťažovateľ tvrdí, že s ohľadom na už uvedené nebola v predmetnom trestnom konaní správne určená ani právna kvalifikácia skutku, čo podľa neho ako hmotnoprávne pochybenie zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak najvyšší súd napriek tomu jeho dovolanie napadnutým uznesením odmietol, podľa sťažovateľa porušil aj jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

7. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 26/2019 z 13. júna 2019 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 26/2019 z 13. júna 2019 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12.1 Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12.2 Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12.3 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

16. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

17.1 Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

17.2 Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

17.3 Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

17.4 Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

III.

Všeobecné teoretické východiská k sťažovateľom označeným základným právam

18. Ústavný súd podotýka, že hoci sťažovateľ v texte svojej ústavnej sťažnosti namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, v samotnom petite sa domáhal iba vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy. Ústavný súd s ohľadom na viazanosť petitom (viac k viazanosti petitom pozri v bode 26 odôvodnenia) posudzoval iba namietané porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy. V každom prípade to na posúdení veci ústavným súdom nič nezmenilo, pretože obsah už uvedených článkov ústavy a dohovoru tvoria obdobné záruky a z tohto dôvodu v týchto právach nebola podstatná odlišnosť (II. ÚS 27/07, IV. ÚS 284/2018).

19. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06,), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd na tomto mieste zároveň pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

20. Základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy predstavuje právo obvineného v trestnom konaní pripraviť si obhajobu, teda mať adekvátny čas na prípravu obhajoby a následne priestor na obhajobu v samotnom konaní buď sám, alebo prostredníctvom obhajcu. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane

a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj dôsledné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

IV.

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

IV.A K porušeniu základného práva na súdnu ochranu

21. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo podľa neho dôjsť tým, že najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Sťažovateľ v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietal správnosť záverov súdov vzhľadom na zistené množstvo, kvalitu a cenu zaistenej drogy, čo malo podľa neho následky pri právnom posúdení predmetného skutku v trestnom konaní.

22. Ústavný súd poznamenáva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok má byť výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Dovolanie možno aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Aby sa uplatnením tohto inštitútu nezakladala prípadne ďalšia riadna opravná inštancia, Trestný poriadok jasne ustanovuje pravidlá a vymedzuje taxatívne dovolacie dôvody, za ktorých možno dovolanie podať.

23. Dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplniť alebo meniť len odvolací súd. Dovolací súd nemôže posudzovať úplnosť skutkových zistení, nemôže bez ďalšieho sám prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože dôkazy v konaní o dovolaní nemôže sám vykonávať. Namietané nesprávne skutkové

zistenia alebo nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôžu zakladať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Tento dôvod dovolania je daný len v prípade nesprávneho právneho posúdenia skutku alebo v prípade iného nesprávneho posúdenia podľa hmotnoprávných ustanovení.

24. Najvyšší súd ako súd dovolací v sťažovateľovej trestnej veci skúmal existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a s poukazom na argumenty sťažovateľa v dovolaní zdôraznil, že ťažisko dokazovania je v konaní na okresnom súde a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Najvyšší súd ďalej uviedol, že dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Dovolací súd môže v rámci tohto dovolacieho dôvodu len posudzovať, či súdy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona. Skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku v predmetnej veci poskytujú podľa najvyššieho súdu spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a) a d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona, zo spáchania ktorého bol sťažovateľ uznaný za vinného.

25. K sťažovateľovmu odkazu na judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 228/2012, II. ÚS 240/2012 a I. ÚS 394/2014) ústavný súd konštatuje, že podľa týchto rozhodnutí je v poriadku, ak bol na určenie ceny zaistenej drogy použitý všeobecne objektivizovaný spôsob jej určenia, a to jej rozdelením na obvyklé jednorazové dávky v závislosti od jej výdatnosti s priradením jej odhadom určenej minimálnej ceny na čiernom trhu. Keďže ide o čierny trh, „odhadom“ sa rozumie nie svojvoľne pre daný prípad, ale rovnako vo všetkých obdobných prípadoch, avšak „odhadom“ vzhľadom na praktiky čierneho trhu. Vzhľadom na tieto závery ústavného súdu nemožno odhad zo znaleckého posudku Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru považovať za svojvoľné určenie ceny zaistenej drogy v predmetnom prípade, a to aj napriek tomu, že s takto určenou cenou sa sťažovateľ nestotožnil a ponúkol vlastný spôsob určenia ceny zaistenej drogy. Ústavný súd zároveň

dáva do pozornosti sťažovateľa, že v už uvedených prípadoch smerovali ústavné sťažnosti proti právoplatným rozhodnutiam odvolacích súdov, a preto mohol ústavný súd posudzovať možnosť porušenia označených práv aj vo vzťahu k týmto rozhodnutiam (a teda aj vo vzťahu ku skutkovým záverom v nich obsiahnutým, pozn.), zatiaľ čo v prípade ústavnej sťažnosti sťažovateľa bol ústavný súd viazaný petitom len na posúdenie možnosti porušenia označených práv dovolacím súdom, ktorá bola zúžená rozsahom dovolacích dôvodov, ktoré vylučujú spochybňovanie ustáleného skutkového stavu.

26. Ústavný súd považuje v tomto momente za potrebné zdôrazniť, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania ak § 89 neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 39 ods. 3 a § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv, teda v tomto prípade najvyšší súd uznesením o odmietnutí dovolania proti rozsudku krajského súdu. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). V danej veci preto ústavný súd skúmal, či došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu (a nie napr. vo vzťahu k rozsudku krajského súdu, ktorým sa predmetné trestné konanie právoplatne skončilo).

27. Sťažovateľ vlastne podmienil dovolací dôvod týkajúci sa nesprávneho právneho posúdenia neadekvátne zisteným skutkovým stavom. Najvyšší súd ale správne uviedol, že správnosť a úplnosť skutkového stavu nemôže dovolací súd skúmať, a preto môže hodnotiť právne posúdenie iba s ohľadom na nižšími súdmi ustálený skutkový stav. V tomto prípade preto najvyšší súd v dovolacom konaní znova nepreskúmal spôsob určenia ceny zaistenej drogy. Na základe uvedeného možno konštatovať, že najvyšší súd sa dovolaním sťažovateľa riadne zaoberal a svoje rozhodnutie vo vzťahu k odmietnutiu dovolacieho

dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku adekvátne, jasne a zrozumiteľne odôvodnil, postupujúc pritom v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Ak najvyšší súd nezistil danosť ani jedného z dôvodov uplatnených sťažovateľom v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, nemožno mu vytknúť ako nesprávny ani procesný postup podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, ktorým dovolanie sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu odmietol.

28. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

29. Vzhľadom na už uvedené (body 27 a 28) ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorá by mala za následok porušenie sťažovateľom označeného základného práva. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.B K porušeniu základného práva na obhajobu

30. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdil, že najvyšší súd porušil aj jeho základné právo na obhajobu, a to tým, že „nepostrehol“, že sťažovateľ bol v trestnom konaní pred okresným súdom a krajským súdom zastúpený tým istým obhajcom ako jeho spoluobvinený.

31. Z pripojeného dovolania sťažovateľa v predmetnej trestnej veci je ale zrejmé, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu) sťažovateľ nenamietal skutočnosť, že v konaní pred okresným súdom a krajským súdom bol zastúpený rovnakým advokátom ako jeho spoluobvinený v predmetnej trestnej veci (a nenamietal to ani v rámci iného dovolacieho dôvodu, pozn.). Základom sťažovateľovej argumentácie v rámci tohto dovolacieho dôvodu bola skutočnosť, že počas celého trestného konania boli prokurátorom, ako aj všeobecnými súdmi ignorované návrhy sťažovateľa na vykonanie riadneho znaleckého posudku, ktorým by sa zistili skutočnosti potrebné na ustálenie správnej právnej kvalifikácie. Znalecký posudok vypracovaný Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru totiž sťažovateľ považoval za vykonaný neodborne.

32. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na obhajobu pred ústavným súdom platí, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní až v konaní pred ústavným súdom námietku, ktorú mohol efektívne uplatniť a neuplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 149/04, III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, II. ÚS 30/09, IV. ÚS 76/2012, I. ÚS 26/2014, I. ÚS 350/2016). Pri rozhodovaní všeobecného súdu v konaní, ktorého je sťažovateľ účastníkom, totiž sťažovateľ nemôže len pasívne vyčkávať na rozhodnutie, a v prípade, ak je preňho nepriaznivé, napadnúť ho ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ale v záujme ochrany svojich práv sa má snažiť ovplyvniť všeobecný súd svojou argumentáciou ešte pred jeho rozhodnutím.

33. Keďže sťažovateľ námietku týkajúcu sa možného porušenia svojho základného práva na obhajobu spočívajúcu v skutočnosti, že bol v trestnom konaní zastúpený rovnakým obhajcom ako jeho spoluobvinený, nevyužil (už) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

34. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už ďalším návrhom sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu